

BRANJE ŠUMSKE BOROVNICE

Branje šumske borovnice u komercijalne svrhe definisano je:

Zakonom o zaštiti prirode
(„Sl. list CG“, br. 54/2016)

Pravilnikom o bližem načinu i uslovima sakupljanja, korišćenja
i prometa nezaštićenih divljih vrsta životinja, biljaka i gljiva
koje se koriste u komercijalne svrhe („Sl. list CG“, br. 62/2010)

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja podsjeća na zakonsku obavezu i primjenu dobre poljoprivredne prakse koji se odnose na branje šumske borovnice, što podrazumijeva isključivo ručno branje zrele borovnice i zabranjenu upotrebu grebena.

Pravila se odnose na:

Borovnicu - *Vaccinium myrtillus L.*

Crnozrnu borovnicu - *Vaccinium uliginosum L.*

Na koji način i pod kojim uslovima je dozvoljeno branje borovnice u komercijalne svrhe?

Sakupljanje borovnice dozvoljeno je u optimalnoj fazi vegetativnog razvoja (fazi sazrijevanja bobice) pod uslovom da se:

- ne upotrebljavaju mehanička sredstva (grebeni i dr);
- ne čupaju ili oštećuju podzemni organi;
- na području sakupljanja ostavi najmanje 25% od ukupno utvrđene količine biljne vrste;
- ne lome, oštećuju stabla i grane žbunova i ne nanosi druga šteta borovnici i njenom staništu;
- sakupljaju na rastojanju većem od 100 m od prometnih saobraćajnica;
- sakupljaju na rastojanju većem od 1000 m od deponija otpada.

Ko može brati borovnicu u komercijalne svrhe i pod kojim uslovima?

- pravna i fizička lica koji posjeduju dozvolu za branje, sakupljanje i korišćenje borovnice;
- zahtjev za izdavanje dozvole podnosi se Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine;
- pravna lica dužna su da uz zahtjev za izdavanje dozvole dostave spisak fizičkih lica koja će obavljati sakupljanje borovnice u njihovo ime;
- obavezno je vođenje evidencije o sakupljenim količinama borovnice i količinama stavljanjih u promet.

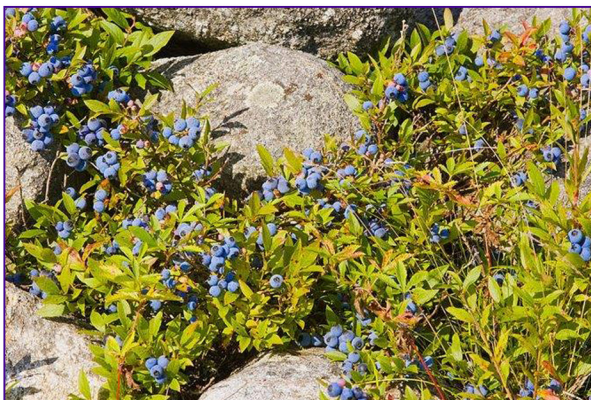
Ko vrši kontrolu poštovanja zakona?

- kontrolu vrše ekološki inspektori Uprave za inspeksijske poslove;
- za nepoštovanje zakonskih odredbi predviđene su novčane kazne su od 2.000 do 40.000 eura.

Posljedice nesavjesnog branja borovnice upotrebom grebena i drugih mehaničkih sredstava dovode do:

- mehaničkog oštećenja biljaka;
- umanjenog kvaliteta (zeleni i nedozreli plodovi imaju nizak sadržaj šećera i lakši su od zrelog ploda);
- neujednačenog kvaliteta (borovnica ubrana na ovaj način puna je nečistoća, grančica, lišća i može se koristiti za preradu i nije pogodna za upotrebu u svježem stanju);
- uništavanja mješovitih pupoljaka što za posljedicu ima značajno smanjenje roda za narednu godinu.

Preporuke za berače:

- brati isključivo zrelu borovnicu;
- borovnicu brati isključivo ručno;
- zabranjena je upotreba grebena/češljeva;
- voditi brigu o zaštiti prirode.

Preporuke za otkuplivače:

- upoznati berače od kojih otkupljuju borovnicu sa pravilnim i zakonom dozvoljenim načinom branja borovnice;
- pravovremeno početi sa otkupom, odnosno kada borovnica sazri za branje, ne ranije;
- otkupljivati isključivo borovnicu ubranu ručno (ovako ubran plod se jasno razlikuje od ploda ubranog mehaničkim sredstvima – kako po količini, tako i po kvalitetu i čistoći).

Kontakt informacije:

Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
Rimski trg 46, Podgorica
tel: 020/482-292

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji
Berane, tel: 051 235 408;
Bijelo Polje, tel: 050 486 699.